

71/2002 Sb.

VYHLÁŠKA

Českého báňského úřadu

ze dne 21. ledna 2002

o zdolávání havárií v dolech a při těžbě ropy a zemního plynu

Český báňský úřad stanoví podle § 6 odst. 6 písm. a) a b) zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě:

ČÁST PRVNÍ

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

Vyhláška stanoví požadavky na havarijní prevenci a na plány zdolávání závažných provozních nehod (havárií)¹⁾ (dále jen "havarijní plán") a dále opatření směřující k záchraně životů lidí a omezení škod při vzniku a zdolávání závažných provozních nehod (dále jen "havárií") v organizacích²⁾ provádějících hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem (dále jen "organizace") v dolech a na pracovištích při těžbě a úpravě ropy a zemního plynu a při vrtných a geofyzikálních pracích zaměřených na vyhledávání a průzkum ložisek ropy a zemního plynu a při podzemním skladování ropy a zemního plynu.

§ 2

Výklad pojmů

Pro účely této vyhlášky se považuje za:

- a) havarijní plán - soubor opatření a činností směřující k záchraně života a ochraně zdraví osob a majetku při haváriích s popisem způsobu zdolávání havárií a seznamem prostředků umožňujících zdolání předvídatelných havárií,
- b) havárii - událost, kterou byly nebo by mohly být vážně ohroženy životy a zdraví osob nebo majetek; jde zejména o důlní požár, výbuch plynů a uhelného

prachu, důlní otřes, průtrž hornin a plynů, erupce ropy a zemního plynu, zával důlních děl, průval vod a bahnin nebo kuřavky, zastavení hlavního ventilátoru a závažnou poruchu ve větrání³⁾ nebo na těžním zařízení.

ČÁST DRUHÁ

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

HLAVA I

ZÁSADY VYPRACOVÁNÍ HAVARIJNÍHO PLÁNU

§ 3

Vypracování havarijního plánu

(1) Organizace zajistí vypracování havarijního plánu pro všechny předvídatelné druhy havárií.

(2) Havarijní plán je nutné vypracovat přehledně, stručně a srozumitelně, a to pro

- a) každý důl,
- b) každé pracoviště při těžbě a úpravě ropy a zemního plynu, při vrtných a geofyzikálních pracích prováděných na vrtně zaměřených na vyhledávání a průzkum ložisek ropy a zemního plynu a při podzemním skladování ropy a zemního plynu (dále jen "provozní středisko").

(3) Vypracování havarijního plánu a provádění změn se zúčastňují zaměstnanci určení závodním dolu, popřípadě vedoucím pracovníkem⁴⁾ (dále jen "závodní dolu"), vedoucí závodní báňské záchranné stanice a podle potřeby zástupce hlavní báňské záchranné stanice; pracuje-li na dole nebo provozním středisku uvedeném v odstavci 1 také dodavatelská organizace, přizve závodní dolu k těmto činnostem i zástupce této organizace.

(4) Závodní dolu zajistí, aby havarijní plán byl včas vypracován, podle potřeby doplňován a upravován.

(5) Závodní dolu zajistí, aby v případě, kdy při havárii na jím řízeném dole by mohlo dojít k ohrožení sousedního dolu, havarijní plán zajišťoval také

bezpečnost sousedního dolu a aby závodní tohoto sousedního dolu byl o situaci neprodleně vyrozuměn.

(6) Pokud by předvídatelnou havárií mohly být ohroženy osoby nebo objekty nacházející se mimo hranice dolu nebo provozního střediska,⁵⁾ pro které je havarijní plán vypracován, projedná závodní dolu se zástupci dotčené obce a s majiteli, popřípadě uživateli ohrožených objektů způsob jejich vyrozumění o vzniklé havárii a o opatřeních předpokládaných havarijním plánem k jejímu zdolání

§ 4

Části havarijního plánu

Havarijní plán obsahuje část pohotovostní, operativní a mapovou. Přílohou havarijního plánu je samostatná složka, která obsahuje ostatní písemnosti a doklady, které stanoví tato vyhláška nebo jiné právní předpisy.⁶⁾

§ 5

Vydání havarijního plánu

(1) Havarijní plán vydává závodní dolu.

(2) Jsou-li v havarijním plánu určeny úkoly spojené s organizací a zdoláváním havárie i zaměstnancům nepodřízeným závodnímu dolu, závodní dolu zajistí, aby s nimi byli i tito zaměstnanci seznámeni a předána jim příslušná část havarijního plánu.

§ 6

Závaznost havarijního plánu

Havarijní plán je závazný pro všechny, kdo se zdržují v prostorách a objektech, pro které je havarijní plán vypracován.

§ 7

Uložení havarijního plánu

Závodní dolu určí místo uložení havarijního plánu tak, aby havarijní plán byl přístupný tomu, kdo má zdolávání havárie řídit.

HLAVA II

POHOTOVOSTNÍ ČÁST HAVARIJNÍHO PLÁNU

§ 8

Obsah pohotovostní části havarijního plánu

(1) Pohotovostní část havarijního plánu obsahuje

- a) seznam zaměstnanců, organizací, právnických a fyzických osob⁷⁾ a orgánů, které je nutno v případě určitého druhu havárie povolat,
- b) seznam zaměstnanců, organizací, právnických a fyzických osob a orgánů, které je nutno vyrozumět o určitém druhu havárie,
- c) úkoly vybraných zaměstnanců při havárii.

(2) Závodní dolu určí zaměstnance, kteří budou plnit úkoly podle této vyhlášky.

§ 9

Seznamy zaměstnanců, organizací, právnických a fyzických osob a orgánů

Seznamy zaměstnanců, organizací, právnických a fyzických osob a orgánů, které je nutno v případě určitého druhu havárie povolat na místo havárie nebo je o havárii vyrozumět, je nutné vypracovat přehledně a v pořadí, ve kterém mají být tito povoláni nebo vyrozuměni. První je vždy povolán pracovník pro řízení likvidace závažných provozních nehod (havárií) (dále jen "vedoucí likvidace havárie") a příslušná báňská záchranná stanice a podle povahy havárie též zdravotní záchranná služba. U všech zaměstnanců, organizací, právnických a fyzických osob a orgánů se v seznamech uvedou také jejich adresy a telefonní spojení nebo jiný způsob vyrozumění.

§ 10

Zaměstnanci a jiné osoby

(1) V době zdolávání havárie jsou pro zaměstnance⁸⁾ a všechny osoby zdržující se v prostorách a objektech postižených nebo ohrožených havárií, a to bez ohledu na jejich pracovní zařazení, závazné příkazy vedoucího likvidace havárie.

(2) Technicko-hospodářští zaměstnanci organizace se po obdržení zprávy o havárii osobně nebo telefonicky ohlásí u svého nadřízeného. Zaměstnanci, kterým havarijní plán ukládá úkoly, se po obdržení zprávy o havárii ohlásí vedoucímu likvidace havárie.

(3) Zaměstnanec, kromě povinností uložených mu zvláštními právními předpisy,⁹⁾ také neprodleně ohlásí inspekční službě havárii nebo její příznaky, které zpozoroval.

§ 11

Vedoucí likvidace havárie

(1) Pro každý důl nebo provozní středisko, pro které musí být vypracován havarijní plán, určí závodní dól vedoucího likvidace havárie, pokud tuto funkci neplní sám. Vedoucím likvidace havárie nesmí být vedoucí závodní báňské záchranné stanice ani vedoucí větrání.¹⁰⁾

(2) Vedoucím likvidace havárie může být jen zaměstnanec dokonale seznámený s místními podmínkami, jehož způsobilost řídit zdolávání havárie byla ověřena zkouškou před komisí obvodního báňského úřadu.¹¹⁾

(3) V době zdolávání havárie nesmí být vedoucí likvidace havárie pověřován úkoly, které by mu bránily v plnění úkolů vedoucího likvidace havárie.

§ 12

Úkoly vedoucího likvidace havárie

(1) Vedoucí likvidace havárie se po obdržení zprávy o havárii neprodleně dostaví na své stanoviště (§ 13) a ujme se řízení prací na záchranu osob a zdolávání havárie.

(2) Vedoucí likvidace havárie po rozboru situace posoudí, popřípadě upraví operativní část havarijního plánu, určí způsob zdolávání havárie a vydá,

popřípadě zkontroluje již vydané příkazy k:

- a) záchraně osob, zejména jejich odvolání, odchodu nebo vyvedení z ohrožené oblasti záchranou cestou, a k záchraně majetku,
- b) povolání pohotovosti báňské záchranné stanice a podle povahy havárie i jednotek požární ochrany a svolání závodního báňského záchranného sboru,
- c) povolání lékařské služby první pomoci vyrozuměním zdravotnického dispečinku, jsou-li havárií ohroženy životy nebo zdraví osob, a k zabezpečení prostor určených pro poskytování první pomoci,
- d) vyrozumění, popřípadě povolání zaměstnanců, organizací, právnických a fyzických osob a orgánů uvedených v pohotovostní části havarijního plánu podle druhu havárie,
- e) přísunu materiálu a prostředků potřebných při zdolávání havárie,
- f) provedení dalších potřebných opatření určených pro vzniklou havárii v operativní části havarijního plánu a podle potřeby i nad rámec těchto opatření.

(3) Vedoucí likvidace havárie určí osobu, která překontroluje, zda na místo havárie byli povoláni a zda se dostavili zaměstnanci, organizace, právnické a fyzické osoby a orgány uvedené v seznamech podle § 9.

(4) Pro řešení odborných otázek a problémů spojených se zdoláváním havárie je vedoucí likvidace havárie oprávněn přivolat havarijní komisi (§ 26), popřípadě jednotlivé odborníky nebo odborné zaměstnance.

(5) Vedoucí likvidace havárie může před ukončením zdolávání havárie opustit své stanoviště tehdy, nacházejí-li se osoby ohrožené havárií již mimo ohrožený prostor, a také z důvodu nutného odpočinku. V těchto případech pověří dalším řízením zdolávání havárie písemně svého zástupce (§ 15), který potvrdí převzetí funkce podpisem v záznamu (§ 14 odst. 2).

(6) Vedoucí likvidace havárie dodatečně určí datum a hodinu vzniku havárie; stejné údaje určí i po zdolání havárie. Tyto údaje musí být zaznamenány (§ 14 odst. 2).

(7) Vedoucí likvidace havárie si udržuje a prohlubuje znalost místních podmínek pravidelnými prohlídkami; jejich četnost určí závodní dolu.

§ 13

Stanoviště vedoucího likvidace havárie

(1) Stanoviště vedoucího likvidace havárie je v místnosti určené havarijním plánem vybavené tak, aby umožňovalo řízení zdolávání havárie.

(2) Do místnosti, která je stanovištěm vedoucího likvidace havárie, mohou vstupovat nebo se v ní zdržovat zaměstnanci státní báňské správy a závodní dolu; jiné osoby jen se souhlasem vedoucího likvidace havárie.

§ 14

Příkazy vedoucího likvidace havárie

(1) Umožňuje-li to situace, vedoucí likvidace havárie dává příkazy písemně. Převzetí příkazu potvrzuje ten, komu je určen, popřípadě ten, kdo je jeho předáním pověřen. Příkazy vedoucího likvidace havárie, které jsou předávány zaměstnanci telekomunikačním zařízením, je povinen zaměstnanec opakovat, a tím potvrdit jejich srozumitelnost.

(2) Vedoucí likvidace havárie zajistí, aby všechny příkazy, hlášení a další důležité skutečnosti spojené s havárií a jejím zdoláváním, i když byly předány telekomunikačním zařízením, byly zaznamenávány písemně chronologicky s udáním času. U příkazů a hlášení se uvede také jméno a příjmení toho, kdo příkazy nebo hlášení dává a kdo je přijímá. Kromě písemného záznamu se o přijatých hlášeních a vydaných příkazech pořizuje zvukový záznam.

§ 15

Zástupce vedoucího likvidace havárie

(1) Závodní dolu písemně určí zástupce vedoucího likvidace havárie.

(2) Zástupce vedoucího likvidace havárie se ujímá řízení zdolávání havárie v době nepřítomnosti vedoucího likvidace havárie nebo na jeho příkaz; v této době má práva a plní úkoly vedoucího likvidace havárie.

(3) Zástupcem vedoucího likvidace havárie může být jen zaměstnanec splňující požadavky § 11 odst. 2.

(4) Pokud je určeno více zástupců, určí závodní dolu v havarijním plánu písemně pořadí, ve kterém se ujímají řízení zdolávání havárie.

(5) Zástupcem vedoucího likvidace havárie nesmí být vedoucí závodní báňské

záchranné stanice ani vedoucí větrání.

(6) Zástupce vedoucího likvidace havárie si udržuje a prohlubuje znalost místních podmínek pravidelnými prohlídkami; jejich četnost určí závodní dolu.

§ 16

Inspekční služba

(1) Zaměstnanec vykonávající inspekční službu¹²⁾ má až do příchodu vedoucího likvidace havárie nebo jeho zástupce práva a plní úkoly vedoucího likvidace havárie. Další úkoly může mít určeny havarijním plánem.

(2) Inspekční služba se zdržuje na místě určeném závodním dolu.

§ 17

Úkoly technicko-hospodářských zaměstnanců

(1) V pohotovostní části havarijního plánu jsou uvedeny pro další technicko-hospodářské zaměstnance úkoly spojené s organizací zdolávání havárie a odstraňováním jejích následků. Jde zejména o:

- a) vypracování seznamu osob zdržujících se v době havárie v postižené a ohrožené oblasti,
- b) zajištění nepřetržité obsluhy telefonu nebo telefonní ústředny,
- c) zajištění nepřetržitého provozu důležitých strojních a elektrických zařízení,
- d) zajištění potřebného zabezpečení všech osob, které se zúčastňují na zdolávání havárie (nápoje, jídlo, pokrývky, teplé obleky apod.),
- e) zajištění nepřetržité obsluhy ve skladech a zaměstnanců k nakládání a dopravě materiálu,
- f) zajištění pohotovosti potřebného počtu dopravních prostředků a řidičů,
- g) zajištění potřebného materiálu, technického zařízení, mapové dokumentace apod.,
- h) zajištění vhodných prostor pro povrchové základny báňského záchranného sboru, pro havarijní komisi, laboratoř apod.

(2) Zaměstnanci, kteří plní úkoly uvedené v odstavci 1, se zdržují na místě určeném v havarijním plánu; mohou se z něj vzdálit pouze se souhlasem vedoucího likvidace havárie.

HLAVA III

OPERATIVNÍ ČÁST HAVARIJNÍHO PLÁNU

§ 18

Obsah operativní části havarijního plánu

(1) Operativní část havarijního plánu obsahuje obecné řešení všech předvídatelných druhů havárií, které se mohou vyskytnout v dole nebo na provozním středisku, pro které je havarijní plán vypracován, a také těch havárií vzniklých mimo důl nebo provozní středisko, které mohou svými důsledky ohrozit zaměstnance. Řešení různých druhů předvídatelných havárií lze spojit, jestliže opatření k záchraně osob jsou totožná.

(2) Řešení určitého druhu havárie, při které je souběžné nebezpečí vzniku dalších druhů havárií, obsahuje i postup s ohledem na řešení souběhu těchto druhů havárií.

(3) Případy předvídatelných druhů havárií se systematicky uspořádají a očísloují.

(4) Operativní část havarijního plánu určí zejména:

- a) způsoby rychlého a spolehlivého vyrozumění zaměstnanců ohrožených havárií a jejich odvolání z ohroženého prostoru,
- b) způsoby záchrany zaměstnanců a dalších osob nacházejících se v postižené a ohrožené oblasti a určení záchranných cest a nouzových východů,
- c) způsob a prostředky pro rychlé a účinné zdolávání havárie.

§ 19

Připravenost materiálů a zařízení

(1) Havarijní plán určuje, které materiály a zařízení a v jakém množství budou trvale připraveny ke zdolávání havárie a kde budou uloženy (havarijní sklad).

(2) Materiály a zařízení podle odstavce 1 se mohou použít jen ke zdolávání

havárie; jejich úbytek je nutné neprodleně doplnit.

HLAVA IV

MAPOVÁ ČÁST HAVARIJNÍHO PLÁNU

§ 20

Obsah mapové části havarijního plánu

(1) Mapovou část havarijního plánu tvoří základní důlní mapa¹³⁾ a mapa zdolávání havárií.¹⁴⁾ Pokud je potřebné uložit některé mapy odděleně od havarijního plánu, určí místo jejich uložení havarijní plán tak, aby v případě havárie bylo možné zajistit jejich rychlé doručení tomu, kdo zdolávání havárie řídí.

(2) Mapa zdolávání havárií je umístěna na stanovišti inspekční služby, z něhož je v první fázi zdolávání havárie řízeno.

HLAVA V

SEZNÁMENÍ S HAVARIJNÍM PLÁNEM A CVIČNÉ POPLACHY

§ 21

Seznámení s havarijním plánem

(1) Seznámení zaměstnanců včetně zaměstnanců dodavatelských organizací s touto částí havarijního plánu, která se jich týká, zejména se záchrannými cestami, s významem signalizace pro odvolání zaměstnanců z dolu nebo provozního střediska, s rozmístěním dorozumívacích zařízení, a s tím, jak se mají zaměstnanci při havárii chovat, se provede před jejich prvním vstupem do dolu a na provozní středisko.

(2) Seznámení zaměstnanců v rozsahu podle odstavce 1 se opakuje při každém cvičném poplachu, při každé změně pracoviště, pokud se při tom mění záchranné cesty, po každé změně záchranných cest a po každé změně havarijního plánu, pokud se jich tato změna týká, nejméně však jednou za půl roku.

(3) Seznámení zaměstnanců, kterým havarijní plán ukládá zvláštní úkoly, s

jejich úkoly se provede ihned po vydání, doplnění a změně havarijního plánu.

(4) Ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na báňské záchranáře zasahující při zdolávání havárie.

§ 22

Cvičné poplachy

(1) Cvičnými poplachy se ověřuje připravenost ke zdolávání těch druhů havárií, které jsou uvedeny v havarijním plánu.

(2) Cvičného poplachu se zúčastní všichni zaměstnanci, kterých se havarijní plán týká. Závodní dolu zajistí, aby zaměstnanci, kteří se pro nepřítomnost nezúčastnili cvičného poplachu, byli po nástupu do práce seznámeni s námětem a provedením cvičného poplachu; tito zaměstnanci při tomto seznámení projdou stejnou záchrannou cestou, jakou měli projít při cvičném poplachu. Závodní dolu může z vážných důvodů a za podmínek uvedených v předchozí větě povolit neúčast na cvičném poplachu i jiným zaměstnancům. O náhradním seznámení zaměstnanců, kteří se pro nepřítomnost nezúčastnili cvičného poplachu, s námětem a provedením cvičného poplachu a o projití příslušné záchranné cesty sepíše jejich přímý nadřízený záznam.

(3) Cvičný poplach se provádí za účasti báňských záchranářů.

(4) Cvičný poplach pod dozorem vedoucího likvidace havárie řídí jeho zástupce nebo zaměstnanec pověřený výkonem inspekční služby, aby se ověřila jejich způsobilost řídit zdolávání havárie. O průběhu cvičného poplachu se vede chronologický záznam.

(5) O konání cvičného poplachu organizace předem uvědomí obvodní báňský úřad a hlavní báňskou záchrannou stanici.

(6) Cvičný poplach může vyhlásit i báňský inspektor.¹⁵⁾

(7) Závodní dolu vyhodnotí průběh cvičného poplachu a podle potřeby přijme opatření k odstranění zjištěných nedostatků.

HLAVA VI

ZMĚNY, DOPLŇOVÁNÍ A KONTROLY HAVARIJNÍHO PLÁNU

§ 23

Změny a doplňování havarijního plánu

Změny a doplňování havarijního plánu se provádí neprodleně a srozumitelně s uvedením data, jména, příjmení a podpisu zaměstnance, který je provedl, a to ve všech vyhotoveních havarijního plánu. Mapová část havarijního plánu se doplňuje podle zvláštního právního předpisu.¹⁶⁾

§ 24

Kontroly havarijního plánu

(1) Havarijní plán pravidelně kontroluje a aktualizuje určený zaměstnanec.

(2) Kromě kontrol uvedených v odstavci 1 zkontroluje havarijní plán nejméně jednou za rok komise složená ze zaměstnanců uvedených v § 3 odst. 3. Při této kontrole členové komise také ověří prohlídkami pracovišť, záchranných cest a hasebních prostředků soulad havarijního plánu se skutečným stavem.

(3) O výsledku kontroly havarijního plánu sepíše komise uvedená v odstavci 2 záznam.

§ 25

Kontrola havarijního plánu hlavní báňskou záchrannou stanicí

Hlavní báňská záchranná stanice kontroluje havarijní plány¹⁷⁾ v obvodu své působnosti nejméně jednou za 12 měsíců. Při této kontrole zejména prověří technické prostředky určené pro rychlé a účinné zdolávání havárie, havarijní sklady a rozvod důlního požárního vodovodu. O výsledku kontrol sepíše záznam s návrhem opatření a předá jej závodnímu dolu.

HLAVA VII

HAVARIJNÍ KOMISE

§ 26

Havarijní komise

(1) Pro řešení postupů spojených se zdoláváním havárií jmenuje závodní dolu havarijní komisi, která je poradním orgánem vedoucího likvidace havárie.

(2) Havarijní komise je svolána a vykonává svou činnost na pokyn vedoucího likvidace havárie nebo závodního dolu, popřípadě na základě požadavku státní báňské správy.

(3) Členy havarijní komise jsou odborníci, kteří ovládají způsoby zdolávání různých druhů havárií, a to z vlastní i cizích organizací, vědeckých a výzkumných ústavů nebo vysokých škol.

(4) Členy havarijní komise nemohou být zaměstnanci, kterým jsou podle havarijního plánu určeny jiné úkoly.

(5) Stanovisko havarijní komise k postupu při zdolávání havárie je pro vedoucího likvidace havárie jen doporučením a nezbavuje jej odpovědnosti za řízení zdolávání havárie.

ČÁST TŘETÍ

DODATKOVÁ USTANOVENÍ PRO ZDOLÁVÁNÍ HAVÁRIÍ V DOLECH

HLAVA I

DALŠÍ ÚKOLY ZAMĚSTNANCŮ

§ 27

Další úkoly vedoucího likvidace havárie

(1) Vedoucí likvidace havárie kromě příkazů podle § 12 vydává také příkazy k:

- a) zákazu fárání do dolu nebo jeho části, s výjimkou báňských záchranářů a osob, které do dolu fárají na jeho písemný příkaz,
- b) provedení evidence osob, které jsou v dole, a to zejména v postižené a

ohrožené oblasti,

- c) uvědomění odpovědných zaměstnanců sousedního dolu, popřípadě jiných osob (§ 3 odst. 5 a 6), které by havárie mohla ohrozit.

(2) Vedoucí likvidace havárie po rozboru situace určí okruh ohrožení, zejména s ohledem na výskyt škodlivin a jejich šíření a s ohledem na nebezpečí případného výbuchu, a určí opatření k zamezení vstupu osob do ohroženého prostoru celého dolu nebo jeho části (hlídkami apod.) bez jeho příkazu.

§ 28

Úkoly vedoucího větrání

Vedoucí větrání

- a) zjistí stav hlavních důlních ventilátorů a výsledek hlásí vedoucímu likvidace havárie,
- b) sleduje stav větrání celého dolu, odborně posuzuje a vyjadřuje se k opatřením, která souvisí s větráním,
- c) prověřuje stav zásob materiálu na stavbu větrných objektů a hrází,
- d) zabezpečuje práce spojené s odběrem a odesíláním vzorků důlního ovzduší a s hlášením a zaznamenáváním výsledků jejich rozborů,
- e) řídí práce spojené s úpravou větrání a plní další úkoly, které mu uloží vedoucí likvidace havárie.

§ 29

Další úkoly technicko-hospodářských zaměstnanců

Technicko-hospodářští zaměstnanci určení závodním dolu plní tyto další úkoly:

- a) zastavit výdej důlních osobních svítidel a indikátorů a umožnit jejich vydávání pouze na písemný příkaz vedoucího likvidace havárie,
- b) vést průběžnou evidenci zaměstnanců, kteří fárají a vyfárají z dolu, a při tom kontrolovat písemné příkazy vedoucího likvidace havárie k fárání do dolu, popřípadě příkazy pro báňské záchranáře vydané podle zvláštního právního předpisu¹⁸⁾ a zabránit vstupu nepovolaným osobám do objektu dolu,
- c) kontrolovat připravenost a nezávadnost důlních osobních svítidel pro báňské záchranáře,
- d) uvědomit dodavatele elektrické energie o havárii a nutnosti zajištění nepřetržité dodávky elektrické energie.

HLAVA II

DODATKOVÁ USTANOVENÍ PRO OPERATIVNÍ ČÁST HAVARIJNÍHO PLÁNU DOLU

§ 30

Obsah operativní části havarijního plánu dolu

(1) Operativní část havarijního plánu dolu se zpracuje pro záchranu všech ohrožených zaměstnanců v určitém úseku, oblasti, popřípadě v samostatném větrném oddělení a pro záchranu zaměstnanců v jiných částech dolu, pokud by mohli být havárií ohroženi. Zvláštní pozornost je nutné věnovat diagonálním větrným spojům a úklonným důlním dílům, ve kterých jsou vedeny větrní proudy úpadně, a to z hlediska nebezpečí zvratu větrů ve spojitosti s důlním požárem.

(2) Záchranné cesty směřující na bezpečné místo se uvedou podrobně v přesném sledu důlních děl, kterými zaměstnanci budou procházet. U každé záchranné cesty se uvede, jak dlouho trvá odchod na bezpečné místo (§ 32 odst. 2) s nasazeným sebezáchranným přístrojem. Tam, kde doba potřebná pro chůzi záchrannou cestou přesahuje ochrannou dobu sebezáchranného přístroje, je potřebné na záchranné cestě zřídit komorový úkryt nebo převybavovací stanoviště.

(3) Operativní část havarijního plánu dále určí

- a) nutné změny v e větrání dolu zajišťující bezpečný odchod zaměstnanců z ohrožené oblasti nebo dolu (manipulace s větrnými dveřmi, reverzace větrání apod.),
- b) dobu, po jejímž uplynutí je nutné odvolat zaměstnance při poruše nebo zastavení hlavního ventilátoru, popřípadě ventilátoru separátně větraného důlního díla.

§ 31

Signalizace pro odvolání zaměstnanců z dolu

(1) Havarijní plán určí nejméně dva nezávislé, na různém principu založené signalizační systémy pro odvolání zaměstnanců z dolu, z nichž jedním je vždy aromatická signalizace.

(2) Rozmístění prvků signalizace, okruh pracovišť a místo a způsob uvedení

signalizace v činnost určí havarijní plán tak, aby zaměstnanci byli o havárii a o nutnosti opustit pracoviště záchrannými cestami c o nejdříve uvědomění. U aromatické signalizace lze považovat za dostačující, jsou-li zaměstnanci o havárii uvědoměni do 20 minut od spuštění signalizace.

(3) Havarijní plán určí, do kterých úseků a míst je nutné zavést dorozumivací zařízení.

§ 32

Záchranné cesty

(1) Jako záchranné cesty mohou být určena jen ta důlní díla, která svým stavem odpovídají požadavkům zvláštního právního předpisu.¹⁹⁾ Jiné cesty lze použít jen v případě nezbytnosti, nebo jde-li o záchranu lidských životů.

(2) Záchrannou cestou může být určeno jen důlní dílo směřující na bezpečné místo, které není důsledky havárie ohroženo (sousední samostatné větrní oddělení, oblast jiné větrní jámy, komorový úkryt, povrch).

(3) Záchranné cesty se určují pro každý druh předvídatelné havárie tak, aby umožňovaly ústup všech zaměstnanců na bezpečné místo nejrychlejším a nejbezpečnějším způsobem.

§ 33

Komorové úkryty a pře vybavovací stanoviště

(1) Komorový úkryt může být vybudován jen podle projektu. Jako komorový úkryt může být použito takové slepé důlní dílo, které je vybaveno potrubím se stlačeným vzduchem pro vytvoření přetlaku, dvojitými dveřmi, těsnicím materiálem, potřebným počtem lavic, lékárníčkou, telefonem a osvětlením.

(2) Jako pře vybavovací stanoviště může být použito takové místo na záchranné cestě, které je osvětleno a vybaveno přívodem stlačeného vzduchu umožňujícím výměnu použitého sebezáchranného přístroje za jiný v nezávadném ovzduší. Počet hromadně uskladněných sebezáchranných přístrojů na pře vybavovacím stanovišti se určí tak, aby byl alespoň o 10 % vyšší, než je největší počet zaměstnanců, kteří by v případě havárie záchrannou cestu mohli použít.

HLAVA III

DODATKOVÁ USTANOVENÍ PRO MAPOVOU ČÁST HAVARIJNÍHO PLÁNU DOLU

§ 34

Obsah mapové části havarijního plánu dolu

Mapovou část havarijního plánu dolu dále tvoří mapa povrchu, mapa větrání a účelové důlní mapy.²⁰⁾

§ 35

Mapa zdolávání havárií

Mapa zdolávání havárií obsahuje také údaje o

- a) umístění čidel a analyzátorů plynů,
- b) umístění skladu výbušnin,
- c) umístění skladu pohonných hmot, plynů, hořlavých kapalin a tuhých maziv,
- d) umístění komorového úkrytu a převybavovacího stanoviště,
- e) změnách ve větrací síti po provedené změně větrání [§ 30 odst. 3 písm. a)],
- f) umístění kouřových a požárních dveří.

§ 36

Účelové důlní mapy

(1) Havarijní plán obsahuje podle místních podmínek tyto účelové důlní mapy:

- a) mapu důlního požárního vodovodu a ostatních hasebních prostředků,
- b) mapu tlakovzdušné sítě,
- c) mapu rozvodu elektrické energie,
- d) mapu telekomunikačních zařízení,
- e) mapu degazační sítě,
- f) mapu rozmístění zařízení aromatické signalizace,
- g) mapu chladicích jednotek.

(2) Účelové důlní mapy lze spojit, pokud to nebude na úkor jejich

přehlednosti.

§ 37

Mapa důlního požárního vodovodu a ostatních hasebních prostředků

Na mapě důlního požárního vodovodu a ostatních hasebních prostředků se vyznačí

- a) průměry potrubí důlního požárního vodovodu v jednotlivých důlních dílech,
- b) umístění hydrantů, redukčních stanic, uzavíracích ventilů a technických zařízení pro zvýšení průtočného množství vody,
- c) místa uložení ostatních hasebních prostředků, zejména ručních hasicích přístrojů s vyznačením jejich typu a počtu, hadicových skříní a nádob s pískem,
- d) rozvody plavícího potrubí,
- e) rozvody potrubí inertizačního média s průměry potrubí a uzavíracími ventily v jednotlivých důlních dílech,
- f) důlní požární sklad a umístění požárních vozů,
- g) místa propojení důlního požárního vodovodu na výtlačné potrubí hlavní čerpací stanice.²⁰⁾

§ 38

Mapa tlakovzdušné sítě

Na mapě tlakovzdušné sítě se vyznačí umístění ventilů, průměry potrubí a případná propojení na jiné potrubní řady.

§ 39

Mapa rozvodu elektrické energie

Na mapě rozvodu elektrické energie se vyznačí vedení vysokého a nízkého napětí, trafostanice a místa, ze kterých lze jednotlivé elektrické okruhy vypínat. Pro přehlednost je možné barevně rozlišit vedení vysokého a nízkého napětí nebo zpracovat účelové mapy zvlášť pro rozvod vysokého napětí a zvlášť pro rozvod nízkého napětí.

§ 40

Mapa telekomunikačních zařízení

Na mapě telekomunikačních zařízení se vyznačí zejména rozmístění telefonů, ligyfonů, popřípadě jiných dorozumívacích zařízení v dole s vyznačením stupně jiskrové bezpečnosti těchto zařízení.

§ 41

Mapa degazační sítě

Na mapě degazační sítě se vyznačí degazační zdroje, průměr degazačního plynovodu a rozmístění ovládacích prvků degazačního zařízení.

§ 42

Mapa rozmístění zařízení aromatické signalizace

Na mapě rozmístění zařízení aromatické signalizace se vyznačí rozmístění a typ zařízení a ampulí s aromatickou látkou, místa jejich ovládání a u dálkového ovládání též místa zpětné signalizace vypuštění aromatické látky.

§ 43

Mapa chladicích jednotek

Na mapě chladicích jednotek se vyznačí rozmístění a typ chladicích jednotek s uvedením množství chladicí kapaliny.

HLAVA IV

CVIČNÉ POPLACHY V DOLE

§ 44

Cvičné poplachy v dole

(1) Cvičné poplachy se konají nejméně jednou za půl roku ve všech provozovaných směnách a v době s nejmenší absencí zaměstnanců.

(2) Vyhodnocení cvičného poplachu se provede zejména s ohledem na

- a) dobu od spuštění aromatické signalizace do doby uvědomění zaměstnanců o poplachu na nejvzdálenějších pracovištích po větrném proudu v jednotlivých samostatných větrných odděleních nebo oblastech,
- b) dobu nutnou pro odvolání všech zaměstnanců z ohrožené části dolu záchrannými cestami na bezpečné místo a pro opuštění dolu,
- c) chování zaměstnanců,
- d) prověření délky a náročnosti záchranných cest z hlediska ochranné doby používaných sebezáchranných přístrojů a porovnání s údaji v havarijním plánu pro jednotlivá pracoviště a záchranné cesty.

ČÁST ČTVRTÁ

DODATKOVÁ USTANOVENÍ PRO ZDOLÁVÁNÍ HAVÁRIÍ PŘI TĚŽBĚ A ÚPRAVĚ ROPY A ZEMNÍHO PLYNU A PŘI VRTNÝCH A GEOFYZIKÁLNÍCH PRACÍCH

§ 45

Další úkoly technicko-hospodářských zaměstnanců

Technicko-hospodářští zaměstnanci určení vedoucím pracovníkem plní tyto další úkoly:

- a) organizují zásobování vodou,
- b) zajišťují střežení ohroženého prostoru,
- c) organizují dozimetrickou službu,
- d) organizují ubytování a odpočinek pro zasahující jednotky.

§ 46

Dodatková ustanovení pro mapovou část havarijního plánu

(1) Do mapy zdolávání havárií se zakreslí také všechny objekty, které mohou být havárií ohroženy nebo které mohou být použity při zdolávání havárie, okruhy předpokládaného zamoření nebo ohrožení podle jednotlivých druhů předvídatelných havárií, telekomunikační rozvody, silové rozvody elektrické energie včetně míst

jejich vypnutí a trafostanic, místa uložení a rozvody nebezpečných látek, přístupové a záchranné cesty, ochranné prostory, ochranná pásma, umístění detektorů, čidel a analyzátorů plynů, zdrojů požární vody a prostředků požární ochrany. Pro přehlednost je možné jednotlivá vedení barevně rozlišit.

(2) Pokud to nebude na závadu přehlednosti, může být mapa zdolávání havárií použita k účelu podle zvláštního právního předpisu.²¹⁾

§ 47

Cvičné poplachy na povrchu

Cvičné poplachy na povrchu se musí konat nejméně jednou za 12 měsíců ve všech směnách.

ČÁST PÁTÁ

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 48

Zrušovací ustanovení

Zrušují se:

1. Výnos Českého báňského úřadu č. 8/1987 ze dne 29. 12. 1987 čj. 4555/1987 o plánech zdolávání závažných provozních nehod v hlubinných dolech (reg. v částce 4/1988 Sb.).

2. Výnos Českého báňského úřadu č. 5/1987 ze dne 29. 12. 1987 čj. 6500/1987 o plánech zdolávání závažných provozních nehod při vrtných a geofyzikálních pracích a při těžbě, úpravě a podzemním skladování kapalných nerostů a plynů v přírodních horninových strukturách (reg. v částce 10/1988 Sb.).

§ 49

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. dubna 2002.

Předseda:

prof. JUDr. Ing. Makarius, CSc. v. r.

- 1) § 6 odst. 4 a 5 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě.
- 2) § 3a zákona č. 61/1988 Sb., ve znění zákona č. 315/2001 Sb.
- 3) § 88 odst. 2 a § 112 odst. 1 vyhlášky č. 22/1989 Sb., o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a při dobývání nevyhrazených nerostů v podzemí.
- 4) § 6 odst. 1 zákona č. 61/1988 Sb., ve znění zákona č. 542/1991 Sb.
- 5) § 10 písm. b) zákona č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky a o změně zákona č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií).
- 6) Například § 174 odst. 1 vyhlášky č. 22/1989 Sb.
- 7) Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v platném znění.
- 8) § 3b odst. 1 písm. c) zákona č. 61/1988 Sb., ve znění zákona č. 315/2001 Sb.
- 9) § 135 odst. 3 písm. e) a § 171 odst. 2 zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce.
§ 92 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně.
- 10) § 114 a 150 vyhlášky č. 22/1989 Sb.
- 11) § 41 odst. 1 písm. h) zákona č. 61/1988 Sb.
- 12) § 10 vyhlášky č. 22/1989 Sb.
§ 17 vyhlášky č. 239/1998 Sb., o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při těžbě a úpravě ropy a zemního plynu a při vrtných a geofyzikálních pracích a o změně některých předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti prováděné hornickým způsobem.
- 13) § 14 odst. 3 vyhlášky č. 435/1992 Sb., o důlně měřické dokumentaci při hornické činnosti a některých činnostech prováděných hornickým způsobem.
- 14) § 24 vyhlášky č. 435/1992 Sb.
- 15) § 42 zákona č. 61/1988 Sb., ve znění zákona č. 542/1991 Sb.
- 16) § 26 vyhlášky č. 435/1992 Sb., ve znění vyhlášky č. 158/1997 Sb.

17) § 6 odst. 1 písm. j) vyhlášky č. 447/2001 Sb., o báňské záchranné službě.

18) § 31 vyhlášky č. 447/2001 Sb.

19) § 291 vyhlášky č. 22/1989 Sb.

20) § 21 vyhlášky č. 435/1992 Sb., ve znění vyhlášky č. 158/1997 Sb.

21) § 15 zákona č. 133/1985 Sb.

§ 34 vyhlášky č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci).